

Infrastrukturdepartementet
via e-post:
i.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till:
i.esd.remissor@regeringskansliet.se

Ett undantag från lokaliseringsprincipen för kommunal bredbandsutbyggnad (I 2021:A) - remissvar

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar drygt 1 400 företag verksamma i Sverige inom techsektorn. Företagen har tillsammans närmare 100 000 anställda. TechSverige är en av nio samverkande bransch- och arbetsgivarorganisationer inom förbundsgruppen Almega.

Att hela Sverige har tillgång till snabbt bredband är en viktig förutsättning för att stärka Sveriges konkurrenskraft och skapa ett mer inkluderande samhälle. I regeringens bredbandsstrategi är därför ambitionsnivån hög och mål är satta. Och Sverige har kommit långt om än ännu inte nått de mål som satts. En avgörande faktor för att Sverige idag har en bredbandsinfrastruktur i världsklass är att många konkurrerande aktörer, såväl privata och ideella som offentliga, investerar i både mobil/trådlös och fast infrastruktur. För att nå hela vägen till målsättningen om ett helt uppkopplat Sverige blir det ännu viktigare att marknaden och inte minst samspelet mellan privat och offentligt fungerar på ett optimalt sätt. Att ta bort hinder men även att skapa tydliga spelregler som ger alla aktörer på marknaden bra möjligheter att fortsätta investera är avgörande för att lyckas.

Det är ett i många sektorer utbrett problem att företag upplever problem när de möter konkurrens från offentlig sektor som säljer varor och tjänster på den öppna marknaden. Detta framgår tydligt i en rapport¹ som Almega tagit fram. Och i rapport² från Konkurrensverket framgår att it och telekom är den bransch där konkurrens från offentliga aktörer upplevts som mest problematiskt. Därför är det av avgörande vikt att åtgärder som vidtas i syfte att nå bredbandsmålen och underlätta bredbandsutbyggnaden inte ytterligare försämrar detta utan genomförs på ett sätt som har minsta möjliga negativa påverkan på konkurrensen.

Förslaget om "Ett undantag från lokaliseringsprincipen för kommunal bredbandsutbyggnad" har förutsättningar att bidra till en mer kostnadseffektiv utbyggnad i områden där hushåll och företag finns på båda sidor om en kommungräns.

Samtidigt konstaterar utredningen att det finns en otydlighet i fråga om de kommunala befogenheterna på bredbandsmarknaden, d.v.s. inom vilka områden och på vilka nivåer i värdekedjan en kommun har rätt att agera. Otydligheten ger upphov till konflikter och osäkerhet på marknaden vilket hämmar både offentliga och privata aktörers möjlighet att investera. Ett undantag från lokaliseringsprincipen kommer att förstärka problematiken

¹ <https://www.almega.se/app/uploads/2019/02/almega-den-osunda-konkurrensen-1902.pdf>

² <https://www.konkurrensverket.se/informationsmaterial/rapportlista/tio-ar-med-bestammelser-om-konkurrensbegransande-offentlig-saljverksamhet-kommuners-saljverksamhet-i-fokus/>

vilket bland annat Konkurrensverket konstaterar i en skrivelse till regeringen: "Betydelsen av oklarheter vad gäller den kommunala kompetensen kommer att öka om ett undantag rörande lokaliseringsprincipen införs".

I utredningen saknas dock en bedömning av vilka effekter den ökade osäkerheten skulle innebära för investeringar i bredbandsinfrastruktur och digitaliseringen generellt. Utredaren konstaterar endast att det inte ingår i uppdraget att se över de kommunala principerna på bredbandsområdet. Även om det inte ingår i uppdraget att se över de kommunala principerna så framgår det tydligt att utredaren ska beakta förslagets påverkan på konkurrensen på de marknader som omfattas av bredbandsverksamhet. Detta är inte gjort trots att det är helt nödvändigt för att utreda om de positiva konsekvenserna av utredningens förslag överväger de negativa på marknadens funktionssätt och därmed bredbandsutbyggnaden.

I konsekvensanalysen framhålls att "undantaget endast tar sikte på kommunernas rätt att bygga bredband utanför den egna kommunen och inte i övrigt innebär någon förändring av hur de får agera".

Det bör här anmärkas att redan den utvidgade kommunala möjligheten att bygga bredband i sig begränsar marknaden för privata företag. Detta är dock inget vi vänder oss emot så länge det handlar om att den kommunal utbyggnaden är ändamålsenlig och de tjänster som de kommunala aktörerna erbjuder begränsar sig till de lägre förädlingsnivåerna. Riskerna finns dock att de kommunala aktörerna vill bli fullskaliga aktörer som utvidgar sin verksamhet på flera nivåer i värdekedjan. Det är korrekt att det nu föreslagna undantaget i teorin endast avser utbyggnad av bredbandsinfrastruktur, men det är osannolikt att detta skulle bli resultatet i praktiken. Ett kommunalt bredbandsföretag som exempelvis agerar på flera nivåer i värdekedjan i sin hemkommun kommer att ha starka incitament att göra på motsvarande sätt om den ansluter kunder i en grannkommun. Om affären i grannkommunen ska hanteras på ett separat sätt kommer detta leda till merkostnader för att införa och anpassa affärsmodeller, produkter, processer, system, o.s.v. Det är därför som undantaget med den nuvarande utformningen kommer leda till att betydelsen av oklarheter kring den kommunala kompetensen ökar i omfattning.

I det fortsatta arbetet behöver därför effekter av den ökade otydligheten kopplat till den kommunala kompetensen analyseras. Därefter finns förutsättningar att lägga fram förslag på åtgärder som har förutsättningar att ta bort hinder utan att samtidigt öka otydligheten och därmed försämra bredbandsmarknadens funktionssätt. Skulle ett undantag ändå övervägas, trots utevaro av nödvändiga analyser, måste det förtydligas att ett sådant endast avser de lägre nivåerna i värdekedjan.

Med vänlig hälsning

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

My Bergdahl
näringspolitisk expert